

دین

اللَّهُمَّ لَا تَكْشِفْ مَسْتَوْرِي

اولیا و علما و راهکارهای اعتلای نمازهای یومیه را آموختن اذکار و ادعیه جدید برای ذکر قنوت دانسته‌اند. در این راستا فرازهایی از دعا‌های واصله از انمه معصومین (ع) می‌تواند طعم شیرین عبادت را به نمازگزار بچشاند. در این ستون به صورت هفتگی ادعیه‌ای به اشتراک گذاشته خواهد شد.

در فرازی از دعای چهل و یکم صحیفه سجاده‌یه می‌خوانیم: «اللَّهُمَّ لَا تُبْرِزْ مَكْتُومِي وَ لَا تَكْشِفْ مَسْتَوْرِي وَ لَا تُخْمِلْ عَلَيَّ مِيزَانَ الْإِنصَافِ عَمَلِي، وَ لَا تُعْلِنْ عَلَيَّ عُيُونَ الْمَلَائِ خَبْرِي وَ أَخْفِ عَنْهُمْ مَا يَكُونُ نُشْرَةً عَلَيَّ عَارًا، وَ اطوِ عَنْهُمْ مَا يُلِحُّقَنِي عِذْكَ سَخَّارًا» خدایا رازم را آشکار مکن و سرم را فاش مساز و معلم را در ترازوی عدالت مگذار و امور پنهانم را پیش چشم نیکان خلق ظاهر مکن و چیزی را که آشکار شدنش مایه ننگ من است، از آنان پوشیده‌دار و آنچه مرا نزد تو بدنام می‌کند، از آنها بپوشان.

يك صدای بلند از ایشان در خانه نشنیدیم

خاتم عصمت‌الشریعه شاه‌آبادی در مورد رفتار پدرشان، م‌ر حوم آیت‌الله‌العظمی محمدعلی شاه‌آبادی (ره) با همسرشان می‌گویند: «رفتارشان با مادر بسیار خوب بود و من هیچ وقت ندیدم کوچک‌ترین بی‌احترامی بکنند. در این مدت ۱۵سال من یک صدای بلند از ایشان نشنیدم.»

آیت‌الله نصرالله شاه‌آبادی (ره) نیز می‌فرمایند: «خیلی مؤدب بودند و همیشه (مادرمان) را با لفظ خاتم صدا می‌کردند؛ اینطور نبود که بگویند مثلا فلانی بیا! یا مادر فلان کس! توافق روحی بین پدر و مادرم وجود داشت و این مهم‌ترین عامل برای رسیدن به هدف است.»

منبع: کتاب قافله‌ای خدایی (خانواده در سیره و سخن اولیاءالله)، نوشته نعمت‌الله فروغی، صفحات ۶۶-۶۷

روی زبان خود حساس باشید

آیت‌الله مصباح یزدی (ره):

از سفارش‌های پیامبر (ص) به ابوذر این است از سخنانی که فایده‌ای به حال او ندارد اجتناب کند! انسان باید روی زبان خود، حساس باشد. سعی کند از حرف‌های مباح نیز دوری بگزیند؛ چون گاهی کلمه‌ای از دهان صادر می‌شود و نتایج بدی در دنیا و آخرت بر آن بار می‌گردد. اینکه زیاد در روایات سفارش شده که زبان خود را نگه دارید، حرفی که لازم نیست یا به شما مربوط نیست نزنید، برای این است که گاهی انسان نمی‌تواند زبانش را کنترل کند و به دروغ، غیبت و مسخره کردن و سایر آفات مبتلا می‌شود. سعی کن زبانت را آزاد نگذاری. حتی از حرف مباحی که فایده ندارد دوری گزین، چون همین‌طور رفته‌رفته، به مشتهیات و مکرهات و درنهایت به محرمات و گناهان کبیره کشانده می‌شوی! مگر بین حرف زدن درباره دیگران تا غیبت آنها چقدر فاصله است؟ بین حرف زدن مباح یا غیبت، گناه کبیره‌ای که از ۷۰ زبانی با محارم آن هم در خانه کعبه زشت‌تر است، فاصله‌ای نیست و ما کم‌کم این فاصله را از بین می‌بریم و به آن گناه مبتلا می‌گردیم.

منبع: مجموعه آثار آیت‌الله مصباح (ره)، ده توشه، جلد ۱، صفحات ۱۱۶ و ۱۱۷ (با تلخیص)

رشته‌هایتان را پنبه نکنید

آیت‌الله عبدالکریم حق‌شناس (ره):

اگر چنانچه عبادتی داشته باشی ولی از محرمات احتراز نکنی، هیچ نتیجه‌ای ندارد. در عرب‌زن احققی به نام زبطه بود که اول روز به کنیزانش دستور می‌داد کیسه‌های محکمی ببافند و در غروب می‌گفت همه این کیسه‌هایی را که بافته بودند، باز کنند. می‌دادا شما مثل ریظه باشید که قرآن می‌فرماید: «وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَفَقَتْ غُرُثًا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَاثًا» (۹۲ سوره نحل) شما تدبیر کنید و مراقب باشید که اعمال و یافته‌های خود را باار تکاب گناه خراب نکنید. اگر عقب‌گرد کنید و وقتی پای گناه پیش می‌آید دست خود را آلوده کنید تمام کارهای خیرتان را به کلی عاطل و باطل کرده‌اید.

منبع: کتاب مواعظ، جلد سوم، صفحه ۶۶

ما را به طرف خود می‌کشند ولی...!

حجت‌الاسلام محمدعلی مجاهدی (پروانه):

روزی از قم عازم عتبه بوسی علی بن موسی الرضا(ع) بودم. به‌هنگام خداحفاظی بادوستان، آقای حاج سراجی به من گفت: «اگر توفیق زیارت آقای مجتهدی را پیدا کردید از قول من به ایشان بگویید که از حضرت بخواهند کمند جاذبه خود را رها کرده و ما را هم به مشهد بکشند!» آقای حاجی سراجی از دوستان حضرت آقای مجتهدی بودند و در قم کارخانه‌داری می‌کردند. هنگامی که در مشهد به‌محضر آن مرد خدا شرفیاب شدم، پیام آقای حاج سراجی را به ایشان ابلاغ کردم، فرمودند: «آقا جان! جاذبه ولایی حضرت تنها ما را که تمامی عوالم را به طرف خود می‌کشد ولی ما زنجیری بر داشته‌ایم و به کمر بستهایم و انتظار داریم که حضرت ما را با کارخانه‌ای که داریم به مشهد بکشند که این شدنی نیست!» هنگامی که مطلب آقای مجتهدی را با آقای سراجی در میان گذاشتم، گفتند: «ای والله! راست گفته‌اند. مگر فکر و خیال این کارخانه لعنتی می‌گذارد که ما توفیق زیارت امام رضا(ع) را پیدا کنیم؟!»

منبع: کتاب در محضر لاهوتیان، جلد ۱، صفحه ۱۷۴

گفتارهایی از آیت‌الله بهجت (ره) در باب عظمت نماز و اسرار آن

اصلاح امور انسان به‌اصلاح نماز است

تهیه و تنظیم: محمدصادق عبداللهی

آیت‌الله العظمی محمد تقی بهجت (ره) از جمله عرفایی است که نمازهای پر سوز و گداز و عارفانه ایشان در یاد و خاطره بسیاری از مؤمنان جاودانه است. از پر تکرارترین تذکراتی که از این عارف بالله به یادگار مانده، تذکراتی در باب نماز است؛ چراکه ایشان معتقد بود اصلاح امور انسان به اصلاح عبادت و در رأس آنها نماز است. در گزارش پیش‌رو تذکراتی از آیت‌الله بهجت (ره) را در باب نماز مرور کرده‌ایم. کتاب نخست که در این گزارش به‌عنوان «منبع الف» به آن اشاره می‌شود کتاب «نکته‌های ناب از آیت‌الله العظمی بهجت (ره) اثر رضا باقی از انتشارات «زائر آستان قدس» است و کتاب دوم که از آن به‌عنوان «منبع ب» یاد خواهد شد «جرعه وصال» اثر انتشارات «مسجد و حسینیه الزهرا (س)» می‌باشد. امید است که مقبول افتد.

- از همه چیز لذت‌تر همین نماز را که ما با تهدید به جوب، تاز یانه و عقوبت جهنمی شدن در صورت ترک آن انجام می‌دهیم، آقایان (اولیا) می‌فرمایند: «از همه چیز لذت‌تر است!» (ب: ۴۱)
- شیخ انصاری (ره) و نماز روزی مرحوم شیخ انصاری (ره) در گرمای ظهر وارد خانه شد و آب خواست و به خانه و سرداب زیرین رفت و مشغول نماز شد و در نماز دلش رفت به آن طرف‌ها (ملکوت) و مبلش کشید که یک سوره طولانی بخواند. آب آوردند، ولی نماز به حدی طول کشید که آب گرم شد. گویا وقتی که وارد نماز شد، تشنگی او رفع شد. ایشان مُثَمَّل و مجسمه عمل انبیا و اولیا (ع) و نشان دهنده عمل آنها بود زیرا نماز، عطش و جوع جابع را زایل می‌کند. در روایت است: «إِیْثُ عِنْدَ رَبِّیْ یَطْعَمُنِی وَ یَسْقِیْنِی.» نزد پروردگارم شب می‌کنم و او به من غذا و آب می‌دهد. (الف: ۲۰)
- تنها از نماز خواندن لذت می‌برم آقای میرزا حسین میرزاخلیل (قدس سره) در سن ۹۰ سالگی می‌فرموده است: «غذا خوردن برای من مانند این است که آب‌ان و کیسه‌ای را پر می‌کنم و هیچ از خوردن غذا لذت نمی‌برم، آن چه از آن لذت می‌برم نماز خواندن است.» شخصی می‌گفت: «مگر می‌دیدم ایشان بعد از نماز صبح در بالاسر حضرت امیر (ع) در مصلی می‌ایستاد و تا طلوع آفتاب به نماز مشغول می‌شد.» (الف: ۴۳ و ۴۴)
- حکمت تکرار نماز شاید حکمت تکرار نماز، علاوه بر تثبیت، سیر باشد؛ به این نحو که هر نمازی از نماز قبلی بهتر و نماز قبلی زمینه‌ساز نماز بعدی باشد. نظیر اینکه غرض صحیح انسان برای اینکه به خدمت امام (ع) برسد باید این باشد که به خدمت امام (ع) برده، ولی رسیدن به خدمت امام (ع) موجب زیادتی معرفتش به امام (ع) می‌شود. (الف: ۸۱ و ۸۲)
- معنای بازداشتن نماز از کارهای زشت و ناپسند نماز عروج مؤمن است و عروج مستلزم قرب و لقاست. بر عکس، فحشا و منکر، نظر به غیر کردن و دنبال غیر رفتن است و مؤمن بعد از لقای او نه تنها به سراغ حبشیه/کنایه از غیر خدا نخواهد رفت که خیال او را هم نخواهد کرد. (الف: ۸۲)
- از آثار نماز در انجیل در انجیل «برنابا» آمده است - شاید این مضمون در روایات ما هم باشد که از نماز این کار برمی‌آید که - حضرت عیسی (ع) شبی در کوهی چقدر نماز خواند و عبادت کرد؛ «حتی رأی کل شیء غُرَبَانَا وَ مَكْشُوفَةً.» تا این که (واقعیت) همه اشیا را مشاهده نمود. (الف: ۸۸)
- از اسرار اعمال نماز رفع یدین، پشت سر انداختن غیر خداست. با این حال، بعضی از ماها طوری نماز می‌خوانیم که گمان داریم به خدا احسان می‌کنیم، لذا سجده و رکوع ما با قیام ما تفاوتی ندارد. بر عکس، بعضی‌ها بودند که در رکوع می‌برزیدند، هر چند بدن آنها تکان نمی‌خورد. چنین شخصی نمی‌تواند جلو خود را بگیرد زیرا هر وقت به نماز می‌ایستند نماز و گناهان خود را یاد می‌کنند - آن وقت دیگر چگونه می‌شود مخفی کرد، همه ما عظمتی نداریم، همین اندازه عظمت داریم که می‌ایستیم، بعد همین را در رکوع نصفه می‌کنیم و بعد به سجده و خاک برمی‌گردیم.
- قیام در نماز به منزله صحبت دو دوست است، هر چند صحبت از یک چیز است، اما مسئله رکوع مسئله آقا و نوکری است و لذا در آن باید ذکر «سُبْحَانَ رَبِّیَ الْعَظِیمِ» گفته شود. با این حال، نسبت به سجود غایت ادنی است. به عبارت دیگر، قیام بنده در نماز اظهار عبودیت و سکون است و اینکه هیچ حرکتی از خود ندارد و سجود غایت خضوع است. وقتی بنده از پیشگاه مقدس حضرت حق بازمی‌گردد، اولین چیزی را که سوغات می‌آورد، سلام از ناحیه اوست. در دعای مسجد «کوفه» آمده است: «اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ، وَ مِنْكَ السَّلَامُ، وَ إِلَیْکَ یَرْجِعُ وَ یَعُودُ السَّلَامُ.» خَیْنَا رَبَّنَا مِنْکَ بِالسَّلَامِ.» خداوند!

۵ ضامن نیکی و خیر

امام صادق (ع): «خَمْسٌ مِنْ لِمَ تَكُنْ فِیه لِمَ یَكُنْ فِیه کَثِیرٌ: الدِّینُ وَ الْقِفْلُ وَ الْأَدَبُ وَ الْحَزَنَةُ وَ حَسَنُ الْخَلْقِ.»؛ هر که پنج ویژگی را در خود نداشته باشد، بهره چندانی از نیکی و خوبی ندارد: دین، عقل، ادب، آزادمنشی و خوش خلقی.

منبع: مشکاة الأنوار، جلد ۱، صفحه ۲۴۸

جلوی سوءظن و بدگمانی را بگیرد

آیت‌الله سیدعبدالله فاطمی نیا (ره):

گاهی یک گمان بد، بی‌اختیار وارد ذهن می‌شود. در این موارد فرموده‌اند: ترتیب اثر ندهید! (چون) اگر انسان جلوی سوءظن و بدگمانی را نگیرد و به آن ترتیب اثر بدهد و اعتنا کند، کم‌کم تقویت شده و شدت پیدا می‌کند تا جایی که انسان کاملاً بد دل و بدگمان می‌شود. امراض روحی اگر علاج نشوند، روزبه‌روز تشدید شده و خطرناک می‌گردند.

منبع: کتاب نکته‌ها از گفته‌ها، دفتر دوم، صفحه ۱۳۳ (با تلخیص)

خلف وعده

از نشانه‌های نفاق است

حکیم ملامحمدمحسن فیض کاشانی (ره): اگر خواستی خدمتی به کسی بکنی آن خدمت را بالفعل انجام ده. نه با وعده و اگر ناچار شدی که به کسی وعده‌ای دهی بپرهیز از اینکه خلف وعده‌ات کنی مگر اینکه از ادای آن عاجز گردی یا ضرورتی پیش آید زیرا وعده دادن و به وعده وفا ننمودن از نشانه‌های نفاق و از زمره صفات زشت و ناپسند است.

منبع: کتاب منهج‌النجاة (راه نجات)، ترجمه رضا رب‌زاده، صفحه ۱۳۸

صلاح و فساد از فردی به فردی سرایت می‌کند

آیت‌الله استاد شهید مرتضی مطهری (ره):

ممکن است بعضی اشخاص خودشان را گول بزنند و خیال کنند محیط و معاشرت در آنها تأثیر ندارد، ولی اشتباه است، انسان با روحی بسیار حساس و قابل تغییر آفریده شده. تغییرات روحی که در انسان پیدا می‌شود، مگر خیلی زیاد باشد که خودش بفهمد والا کمتر خود شخص متوجه تغییرات و تبدیلات روحی می‌شود... صلاح و فساد بدون آن که خود اشخاص بفهمند از فردی به فردی سرایت می‌کند.

منبع: کتاب حکمت‌ها و اندرزها، جلد ۱